

SAMENVATTING VAN DE KLACHT

U hebt vroeger voor uw minderjarige kinderen belegd in dynamische fondsen. De bank liet dit vroeger toe.

In augustus 2022 wilt u deze fondsen verkopen en in cash omzetten, om het risico af te bouwen. Dit wordt geweigerd door de bank. De bank zegt dat u hiervoor toestemming van de vrederechter nodig hebt. De bank stelt dat het omzetten van fondsen in cash overeenkomt met het vervreemden van middelen van uw minderjarige kinderen. Wat u wel zou mogen doen van de bank is de fondsen omzetten naar fondsen met een lager risico. Dit standpunt lijkt de commerciële belangen van de bank te dienen.

U vraagt zich af of de bank de omzetting naar cash wel kan en mag weigeren en vraagt Ombudsfin te bemiddelen in deze kwestie.

STANDPUNT VAN DE BANK

De juridische dienst van de bank verwijst naar artikel 378 van het Burgerlijk Wetboek, dat op haar beurt verwijst naar art. 410 van hetzelfde BW:

Art. 378. <W 2001-04-29/39, art. 12, 011; Inwerkingtreding : 01-08-2001> (§ 1.)

Onder voorbehoud van het bepaalde in artikel [3 4.163, derde lid, van het Burgerlijk Wetboek]³ is de machtiging van de vrederechter vereist om [2 de in artikel 410, § 1, 1° tot 6° en 8° tot 14° bepaalde handelingen]² te verrichten waarvoor de voogd bijzondere machtiging van de vrederechter moet verkrijgen. <W 2003-02-13/54, art. 2, 016; Inwerkingtreding : 04-04-2003

Art. 410. <W 2001-04-29/39, art. 13, 011; Inwerkingtreding : 01-08-2001> § 1. *De vrederechter moet de voogd bijzondere machtiging verlenen om : 1° de goederen van de minderjarige, met uitzondering van de vruchten en de onbruikbare voorwerpen, te vervreemden, tenzij het beheer is opgedragen aan een instelling bedoeld in artikel 407, § 1, 4°;*

Volgens de juridische dienst van de bank wordt het verkopen van effecten en nadien de gelden van die verkoop op een spaarrekening van de minderjarige plaatsen, beschouwd als een vervreemding.

U kan dus niet zonder het akkoord van de vrederechter de effecten verkopen, tenzij u de opbrengst van de verkoop herbelegt in soortgelijke of minder riskante effecten gedeponeerd op de effectenrekening van de minderjarige.

U kan dus een omzetting van het fonds doen naar een fonds met minder risico, ofwel kan u de gelden beleggen in een product met kapitaalbescherming: fonds met 100% kapitaalbescherming, kas- en staatsbons op korte of middellange termijn, verzekeringsproducten van tak21. Voor deze laatste is het van belang dat de eindvervaldag van het product niet later is dan de datum waarop de minderjarige meerderjarig wordt. Het is ook van belang dat op de vervaldag van het product tak21 de gelden tot de meerderjarigheid op een geblokkeerde rekening worden geplaatst en de gelden kunnen alleen worden herbelegd met toestemming van de vrederechter. Dit blijkt uit het artikel 68 van de Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen.

De bank blijft bij haar standpunt zoals aan u meegedeeld in haar eerder antwoord.

ADVIES VAN OMBUDSFIN

Tijdens de bemiddelingsprocedure bent u reeds op de hoogte gebracht dat het standpunt van de bank ongewijzigd bleef. We hadden u meegedeeld dat wij de bemiddeling nog zouden verderzetten, maar jammer genoeg moeten wij u hierbij melden dat dit geen ander resultaat heeft opgeleverd.

Ombudsfijn heeft meermaals gepoogd de bank te overtuigen dat wat u vraagt niet kan vallen onder de noemer “vervreemding”. De gelden zouden het patrimonium van de minderjarige kinderen immers niet verlaten, aangezien u de gelden zou zetten op een spaarrekening op hun naam. Dat de bank eventueel zou vragen de spaarrekening te blokkeren tot meerderjarigheid, zou Ombudsfijn nog kunnen begrijpen.

Bovendien betreft een spaarrekening een spaarproduct zonder enig risico op kapitaalverlies, dit betreft geen beleggingsproduct waarbij dit risico op kapitaalverlies er wel degelijk is. Dat de bank bijkomend argumenteert ten aanzien van Ombudsfijn dat de handeling die u vraagt mogelijk later ter discussie zou worden gesteld door uw kinderen (bij lagere opbrengst via spaarrekening), lijkt ons een zwak argument. Bezwaarlijk zou deze handeling niet als een handeling als goede huisvader, in het belang van de minderjarige kinderen kunnen worden beschouwd.

Dit kan de bank niet overtuigen. Ze blijft erbij dat u enkel kunt herbeleggen in een *soortgelijk* product, en dus een beleggingsproduct. Ook een termijnrekening zou de bank niet aanvaarden als alternatief.

De bank verwijst meermaals naar onder andere volgende rechtsleer:

Silke Timmermans, Minderjarigen en hun vermogen, Intersentia, 2021:

D. Vervreemding van effecten

De verkoop van effecten vóór hun vervaldatum is onderworpen aan een machtiging van de vrederechter. Zo was bijvoorbeeld een machtiging van de vrederechter vereist voor de tegeldemaking van aan de minderjarige toebehorende kasbons vóór de vervaldatum om de aankoop van een woning op naam van beide ouders te financieren. Aangezien dit een loutere verarming impliceerde voor de minderjarige, kon hiervoor geen machtiging worden verleend. Ook de verkoop van de aan een vader en zijn kind in onverdeeldheid toebehorende waardepapieren werd geweigerd. Deze handeling was volgens de vrederechter in eerste instantie niet in het belang van de minderjarige, aangezien de vader deze waardepapieren wenste te verkopen met het oog op het aanzuiveren van een schuld. Later werd hiervoor alsnog een machtiging verleend, gelet op de nieuwe omstandigheid van het risico van beslag op het patrimonium dat in onverdeeldheid aan de minderjarige en de vader toebehoorde. Ook de vrederechter van Kortrijk kende een machtiging toe tot verkoop van aandelen voor het bekostigen van het communiefeest van de minderjarige en de aankoop van een fiets.

Voor de *tegeldemaking van effecten op hun vervaldatum* wordt algemeen aanvaard dat er geen machtiging is vereist. **Ook voor de herbelegging van (niet) vervallen effecten is in principe geen machtiging vereist.** De vrederechter van Fontaine-l'Évêque stelde dan ook vast dat er geen machtiging vereist is wanneer waardepapieren die aan de minderjarige toebehoren, worden verkocht om te worden **vervangen door gelijksoortige titels en waarden**. Een machtiging van de vrederechter is echter wel vereist indien de transactie de belangen van de minderjarige manifest zou schaden. Dit is het geval wanneer de handeling niet in overeenstemming is met de verplichting tot instandhouding van het vermogen van de minderjarige of bij speculatie. Een uitzondering geldt bovendien inzake voorgedij voor het vermogensbeheer dat overeenkomstig artikel 407, § 3 oud BW aan een erkende financiële instelling is toevertrouwd (art. 410, § 1, 1° oud BW). Hoewel artikel 407 oud BW niet van toepassing is verklaard op de ouders, zijn enkele auteurs van oordeel dat ook de ouders een machtiging in de zin van artikel 407, § 3 oud BW kunnen verkrijgen. Indien hier anders over zou worden geoordeeld, wordt hen immers een instrument van vlot vermogensbeheer ontzegd. Hierbij valt op te merken dat de vermogensbeheerder die overeenkomstig artikel 407, § 3 oud BW door de vrederechter wordt aangewezen, ‘vrij’ kan kopen en verkopen, maar de vermogensbeheerder die door de ouders zelf werd aangesteld alleen ‘vrij’ kan kopen maar niet verkopen. De vrederechter van Sint-Niklaas gaat hierin nog verder en is van oordeel dat er in dit geval

geen enkele machtiging is vereist, noch voor het geven of het stopzetten van een opdracht tot vermogensbeheer, noch voor het verkopen van de effecten door de financiële instelling. Herbeleggen kan immers niet met vervreemden worden gelijkgesteld en de ouders hoeven bovendien niet onnodig te worden betutteld. Volgens BOONE en LEFEBVRE verdient deze opvatting de voorkeur, aangezien een goed beheer het nemen van (relatief) snelle beslissingen veronderstelt, wat niet mogelijk is wanneer de vrederechter wordt bedolven onder machtigingsaanvragen. SWENNEN is, m.i. terecht, van oordeel dat de bewaargeving van een effectenportefeuille bij een vermogensbeheerder en de beëindiging ervan geen machtiging behoeven, maar de vervreemding van de effecten in beginsel wel. Indien het vermogensbeheer echter werd toegekend aan een vennootschap voor vermogensbeheer in de zin van de wet van 6 april 1995 (lees: wet van 25 oktober 2016), dan volstaat een machtiging van de vrederechter voor de initiële opdracht van het beheer. Deze overeenkomst impliceert een opdracht tot aankoop en vervreemding van effecten in het kader van een globaal beheer. Het sluiten van zo'n overeenkomst, die vervreemdingen inhoudt, vereist dus een machtiging van de vrederechter, maar de individuele verrichtingen die plaatsvinden in het kader van deze overeenkomst niet.

Bovendien heeft zij aan ons verduidelijkt waarom u wel in staat bent geweest initieel te beleggen in dit fonds (fonds met risicoklasse 4 - geschikt voor beleggers met een neutraal risicoprofiel). U stelde immers de initiële investering ook in vraag:

“Als het geld dat voor een investering wordt gebruikt afkomstig is van een rekening die op naam van een minderjarige is geopend, is alleen een belegging met 100% kapitaalbescherming mogelijk.

Als het geld dat voor een investering wordt gebruikt afkomstig is van een rekening van een wettelijke vertegenwoordiger of een derde (grootouders, meter, ...), dan kunnen producten met een hoger risico worden aangeboden zonder toestemming van de vrederechter.

Aangezien, zoals in dit geval, het geld van de vader kwam (maandelijkse opnamen van 50 euro van de rekening van de vader), had de vader het recht om te investeren voor zijn kinderen in een Balanced fonds zonder toestemming van de vrederechter.”

We zijn tot slot zo vrij geweest om ook de evolutie van het fonds te bekijken, sinds de aankoop en sinds uw verzoek in augustus vorig jaar.

De bank kon ons mededelen wat de gemiddelde aankoopprijs was: 102,47 euro (bruto) en 103,74 euro (netto).

De NIW van het fonds was op het moment van uw eerste verzoek tot verkoop: 102,47 euro. De NIW was op 8 mei jl.: 106,21 euro.

Momenteel heeft de niet-uitvoering van uw verzoek dus geen schade opgeleverd.

Besluit

We moeten besluiten dat de bank hier een zeer streng standpunt inneemt. De bank blijft er echter bij dat dit standpunt correct is, en wil hier niet van afwijken.

We voelen aan dat een verdere bemiddeling geen ander resultaat zal opleveren en menen hierbij dan ook het dossier te moeten afsluiten.

Indien u wil doorgaan met uw verzoek tot verkoop en plaatsing van de gelden op een spaarrekening, zien wij ons genoodzaakt u eveneens door te verwijzen naar de vrederechter.